

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «آموزش بهداشت و ارتباطات»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس		
نام درس: آموزش بهداشت و ارتباطات	تعداد واحد: ۲ واحد نظری	
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی	پیش نیاز درس: ندارد	
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: بهداشت عمومی	شماره درس: ۱۷۵۵۴۰	
اطلاعات استاد مسئول درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر طیبه رخشانی	مرتبه علمی: دانشیار	گروه آموزشی: بهداشت عمومی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، کوی زهرا، دانشکده بهداشت ایمیل: trakhshani@gmail.com تلفن محل کار: ۳۷۲۵۱۰۰۱ داخلی ۳۰۹ ساعات دسترسی به استاد: حضوری (در ساعات اداری)، مجازی (در ساعات غیراداری) 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: دکتر لیلا مرادی	مرتبه علمی: -	گروه آموزشی: بهداشت عمومی
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، کوی زهرا، دانشکده بهداشت ایمیل: lmoradi20072007@yahoo.com تلفن محل کار: ۳۷۲۵۱۰۰۱ داخلی ۳۰۹ ساعات دسترسی به استاد: حضوری (در ساعات اداری)، مجازی (در ساعات غیراداری) 		

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی:	مرتبه علمی:	گروه آموزشی:
اطلاعات تماس:		
<ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، ایمیل: تلفن محل کار: داخلی ساعات دسترسی به استاد 		

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)
این درس به معرفی مفاهیم، اهداف، اصول، فلسفه و دامنه فعالیت های آموزش بهداشت، نقش و اهمیت آموزش بهداشت و ارتباطات در ارتقای سلامت، یادگیری و تغییر رفتار، رفتار بهداشتی، روش های آموزش، فرهنگ جامعه، مفاهیم، اجزا و عناصر کلیدی ارتباط، نیازسنجی آموزشی، مراحل برنامه ریزی و ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت، روش های ارائه و انتقال پیام های بهداشتی، نقش و کاربرد رسانه ها در آموزش بهداشت می پردازد.
اهداف درس
هدف کلی: آشنایی با نقش و اهمیت آموزش بهداشت و توانمندی در ارائه پیام های بهداشتی با روش های مختلف و همچنین توانمندی در زمینه ی برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی برنامه های آموزش بهداشت
اهداف اختصاصی اهداف شناختی فراگیر باید بتواند: ۱) تعاریف، اهداف و اصول آموزش بهداشت را بیان کند. ۲) فلسفه های غالب و دامنه فعالیت های آموزش بهداشت را توضیح دهد. ۳) نقش آموزش بهداشت در سطوح مختلف پیشگیری را شرح دهد. ۴) روش های آموزشی را تعریف نموده و انواع روش های آموزشی را همراه با مزایا و معایب هر یک از روش ها بیان کند. ۵) اهداف آموزشی را مطابق با طبقه بندی بلوم (حیطه شناختی، عاطفی و روان حرکتی) توضیح دهد. ۶) تعاریف یادگیری، اصول یادگیری (ثوراندیک)، انواع یادگیری را شرح دهد. ۷) تعاریف فرهنگ، انواع فرهنگ و اجزاء آن را بیان کند. ۸) تعاریف ارتقاء سلامت و راهبردهای اساسی در دستیابی به ارتقاء سلامت را توضیح دهد. ۹) نقش آموزش بهداشت در دستیابی به ارتقای سلامت را بیان کند. ۱۰) تعاریف، عناصر کلیدی و اهداف ارتباط در حوزه سلامت را شرح دهد. ۱۱) رسانه آموزشی را تعریف کند و انواع آن ها را نام برده و توضیح مختصری با توجه به حوزه آموزش بهداشت ارائه نماید. ۱۲) عوامل موثر در انتخاب رسانه های آموزشی و روش های ارائه و انتقال پیام های بهداشتی را ذکر نماید. ۱۳) مشاوره را تعریف کند و اصول و قواعد مشاوره را توضیح دهد. ۱۴) وظایف مشاور در حوزه سلامت را بیان کند. ۱۵) نیاز را تعریف کند و هدف از ارزیابی نیازهای بهداشتی را توصیف نماید. ۱۶) انواع نیازها و ضرورت نیازسنجی را ذکر کند. ۱۷) اصول نیازسنجی و رویکردهای اصلی نیازسنجی را توضیح دهد. ۱۸) تعریف و مراحل برنامه ریزی در آموزش بهداشت را ذکر کند. ۱۹) معیارها و اصول انتخاب محتوا در برنامه های آموزش بهداشت را شرح دهد. ۲۰) تعاریف و اهداف پایش و ارزشیابی را بیان کند. ۲۱) انواع و اصول کلی ارزشیابی را ذکر نماید. ۲۲) در مرحله ی اجرای برنامه های آموزش بهداشت، نحوه پایش و ارزشیابی را بیان کند. ۲۳) آگاهی، نگرش و رفتار را تعریف نموده و انواع رفتارها را توضیح دهد. ۲۴) موانع تغییر رفتار و نقش آموزش بهداشت در ایجاد رفتارهای بهداشتی را شرح دهد.

اهداف مهارتی

فراگیر باید بتواند:

- (۱) در برنامه های آموزش بهداشت از رسانه ها و وسایل کمک آموزشی مناسب برای ارتقای کیفیت آموزش استفاده نماید.
- (۲) با نیازسنجی سلامت و شناخت مشکلات بهداشتی در جهت اولویت بندی و رفع آن ها اقدام نماید.
- (۳) برای تغییر رفتار و ارتقای سلامت افراد جامعه، برنامه های آموزش بهداشت را طراحی، اجرا و ارزشیابی کند.
- (۴) پیام های بهداشتی را متناسب با اهداف آموزشی و ویژگی های مخاطبین طراحی و با روش های مختلف ارائه نماید.

اهداف نگرشی

فراگیر باید بتواند:

- (۱) جایگاه و اهمیت آموزش بهداشت و ارتباطات را در ارتقاء سلامت و توسعه اجتماعی درک کند.
- (۲) نقش و کاربرد رسانه ها و وسایل کمک آموزشی در آموزش بهداشت را درک نماید.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

در شرایط عادی ۷۰ درصد درس به صورت حضوری و ۳۰ درصد به صورت مجازی با استفاده از شیوه های الکترونیکی ارائه می شود (شامل ابزارهای تعاملی سامانه مدیریت یادگیری (نوید)، تکالیف و فعالیت های یادگیری، تالار گفتگو، کلاس مجازی برای رفع اشکال و ارتباطات تعاملی مستمر با اساتید). کلیه محتواها و منابع آموزشی، تکالیف و ... بر روی سیستم نوید ارائه می شود.

روش تدریس حضوری

سخنرانی تعاملی، بحث گروهی، ارائه کنفرانس های کلاسی توسط دانشجویان همراه با بازخورد و نقش هدایت گر استاد

روش تدریس الکترونیکی

شیوه های همزمان: ارائه کنفرانس به شیوه وبینار، شیوه های غیرهمزمان: به اشتراک گذاری محتواها و ارائه تکالیف یادگیری

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- مبانی آموزش بهداشت. منوچهر محسنی، انتشارات طهوری، آخرین ویرایش
- آموزش بهداشت. راما چاندران و داروما کینگام، ترجمه فروغ شفیعی و همکاران، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین ویرایش
- رفتار بهداشتی و آموزش بهداشت (تئوری، پژوهش و عملکرد). فروغ شفیعی انتشارات لادن، آخرین ویرایش
- اصول و مقدمات تکنولوژی آموزشی. محمد احدیان، انتشارات بشری، آخرین ویرایش
- آموزش برای بهداشت. سازمان جهانی بهداشت، ترجمه سیمین حکمت و همکاران، انتشارات مهر، آخرین ویرایش

منابع آموزشی کمکی

- برنامه جامع درسی آموزش سلامت (آشنایی با مفاهیم کاربردی) ویژه کارشناسان آموزش سلامت. دکتر ناصر محمدی و همکاران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، آخرین ویرایش
- ارتباط شناسی؛ ارتباطات انسانی (میان فردی، گروهی و جمعی). دکتر مهدی محسنیان راد، انتشارات سروش، آخرین ویرایش
- اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. محسن صفاری و همکاران، انتشارات سماط، آخرین ویرایش
- آموزش بهداشت و اولویت های بهداشتی. اسماعیل دل پیشه و پروش حلم سرشت، انتشارات چهر، آخرین ویرایش
- کتاب جامع بهداشت عمومی. دکتر حسین حاتمی و همکاران، انتشارات ارجمند، آخرین ویرایش
- آموزش بهداشت، ارتباطات و تکنولوژی آموزشی. دکتر محمد حسین باقیانی مقدم و همکاران، انتشارات سبحان، آخرین ویرایش
- برقراری ارتباط برای بهداشت. دکتر جان هابلی، ترجمه سعید پارسی نیا، انتشارات ترمه، آخرین ویرایش

تجهيزات و امکانات آموزشی

- کلاس درس همراه با ارائه پاورپوینت، ویدئو پروژکتور، کامپیوتر، فیلم ها و کلیپ های آموزشی، سامانه مدیریت یادگیری (نوید)

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجو	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	• تکالیف و فعالیت های یادگیری	۲
	• آزمون میان ترم	۶
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	• آزمون پایان ترم	۱۲
جمع کل		۲۰

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته بهداشت عمومی		سال ورودی: مهر ۱۴۰۱	زمان ارائه درس: نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲				
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد	مکان	روش ارائه / رسانه	
۱	شنبه	۱۴۰۱/۷/۹	۱۳-۱۵	مفهوم بهداشت، تاریخچه و دامنه ی فعالیت های بهداشت عمومی	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۲	شنبه	۱۴۰۱/۷/۱۶	۱۳-۱۵	مبانی سلامت ۱ (تعاریف مختلف سلامت، تعریف WHO و محدودیت های آن)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۳	شنبه	۱۴۰۱/۷/۲۳	۱۳-۱۵	مبانی سلامت ۲ (طیف سلامتی، عوامل تعیین کننده و شاخص های اندازه گیری سلامتی)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۴	شنبه	۱۴۰۱/۷/۳۰	۱۳-۱۵	مبانی بیماری (تعاریف مختلف، سیر طبیعی و طیف بیماری، عوامل ایجاد کننده بیماری)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۵	شنبه	۱۴۰۱/۸/۷	۱۳-۱۵	پیشگیری (مفهوم، سابقه تاریخی، موفقیت برنامه ی پیشگیری، سطوح پیشگیری)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۶	شنبه	۱۴۰۱/۸/۱۴	۱۳-۱۵	آشنایی با مراقبت های اولیه بهداشتی (تعریف، هدف، اجزا و اصول PHC)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۷	شنبه	۱۴۰۱/۸/۲۱	۱۳-۱۵	آشنایی با نظام عرضه خدمات بهداشتی در ایران (تعریف، اهداف، روند شکل گیری و ...)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۸	شنبه	۱۴۰۱/۸/۲۸	۱۳-۱۵	آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ۱ (تعاریف، اهداف، اصول آموزش بهداشت)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۹	شنبه	۱۴۰۱/۹/۵	۱۳-۱۵	آموزش بهداشت و ارتقای سلامت ۲ (نقش آموزش بهداشت در ارتقای سلامت، منشور اوتاوا)	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۰	چهارشنبه	۱۴۰۱/۹/۹	۱۳-۱۵	آزمون میان ترم	دکتر لیلا مرادی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۱	شنبه	۱۴۰۱/۹/۱۲	۱۳-۱۴	بهداشت خانواده (اهداف، مراقبت کودکان زیر ۸ سال، مادران باردار، نوجوانان و ...)	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۲	شنبه	۱۴۰۱/۹/۱۹	۱۳-۱۵	بهداشت روانی (تعاریف، اهداف، عوامل ایجاد کننده اختلالات روانی و پیشگیری از آن)	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۳	شنبه	۱۴۰۱/۹/۲۶	۱۳-۱۵	بهداشت محیط (تعاریف، اهداف، بیماری های منتقله از محیط، راهبرد کنترل بیماری ها)	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۴	شنبه	۱۴۰۱/۱۰/۳	۱۳-۱۵	بهداشت حرفه ای (تعاریف، اهداف، بیماری های شغلی، راهبرد کنترل بیماری ها و خطرات)	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۵	شنبه	۱۴۰۱/۱۰/۱۰	۱۳-۱۵	پیشگیری از بیماری ها و برنامه ی ایمن سازی مطابق با راهنمای کشوری	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۶	شنبه	۱۴۰۱/۱۰/۱۷	۱۳-۱۵	بهداشت فردی و دهان و دندان (شاخص DMF)	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور
۱۷	سه شنبه	۱۴۰۱/۱۱/۴	۱۰-۱۱	آزمون پایان ترم	دکتر طیبه رخشانی	دانشکده بهداشت	حضور